

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проекту Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення заходів із біологічної безпеки та збереження тваринництва в Україні"

1. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Проект Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення заходів із біологічної безпеки та збереження тваринництва в Україні" (далі – проект Закону) розроблено Міністерством аграрної політики та продовольства України спільно із Державною службою України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів за участі Асоціації свинарів України на виконання пункту 8 протоколу засідання Державної надзвичайної протиепізоотичної комісії при Кабінеті Міністрів України від 06 грудня 2016 року № 2 та відповідно до статей 6, 7 Закону України "Про ветеринарну медицину".

Прийняття проекту Закону обумовлене необхідністю розробки та впровадження заходів для забезпечення біологічної безпеки та збереження тваринництва в Україні.

Слід зазначити, що в сучасних умовах вітчизняне законодавство не дозволяє оперативно і ефективно здійснювати заходи, направлені на недопущення виникнення та розповсюдження біологічних загроз, викликаних збудниками інфекційних хвороб.

На жаль, при виникненні інфекційних захворювань тварин, які за короткий проміжок часу здатні поширюватись на значні території та викликати масову загибель тварин, механізм оперативного реагування на біологічні виклики ускладнений та малоефективний. Як наслідок, в останні роки відмічається загрозлива епізоотична ситуація щодо особливо небезпечних захворювань, зокрема африканської чуми свиней (далі - АЧС).

Так, з 2012 року в Україні зареєстровано 253 випадки АЧС (212 - домашні, 40 - дикі, 1 - інфікований об'єкт), в т.ч.:

2012 - 1 випадок (1 - домашні);

2014 - 16 випадків (4 - домашні, 12 - дикі);

2015 - 40 випадків (34 - домашні, 5 - дикі, 1 - інфікований об'єкт);

2016 - 91 випадок (84 - домашні, 7 - дикі);

2017 - 105 випадків (89 - домашні, 16 - дикі).

При проведенні заходів з ліквідації АЧС з 2012 року в епізоотичних осередках вилучено та знищено понад 90 тис. голів свиней:

2014 р. - 339 гол.;

2015 р. - 67832 гол.;

2016 р. - понад 26484 гол. (заходи продовжуються).

Серед основних причини розповсюдження АЧС слід зазначити такі:

відсутність дієвого контролю при внутрішньодержавному переміщенні живих тварин та сировини (ліквідація ветеринарної міліції, відсутність відповідних повноважень в Національній поліції);

торгівля живими тваринами та сировиною на стихійних ринках (як правило, здійснюється торгівля тваринами та сировиною невстановленого походження, не виключено із неблагополучних щодо АЧС територій);

подвірний забій свиней та реалізація продуктів їх забою;
 нехтування елементарними заходами біобезпеки, в переважній більшості в особистих підсобних господарствах громадян та дрібних спеціалізованих підприємствах (із 2392 наявних на 01.04.2016 в Україні свинарських господарств, де наявні тварини, лише 546 (23%) мають типові санпропускники, 835 (35%) стаціонарні наливні дезбар'єри та 1861 (78%) повністю огорожені);

неповна депопуляція диких кабанів;

відсутність істотних заходів відповідальності за дії осіб, що призвели до розповсюдження хвороби (жоден власник тварин або особа, чії дії призвели до розповсюдження хвороби, не притягнуті до відповідальності), тобто відповідна адміністративна відповідальність;

тривала процедура щодо відшкодування вартості за вилучене та знищене поголів'я тварин при ліквідації хвороби;

спрощення процедур державного ветсанконтролю (відміна ветеринарних документів (форма № 2) на переміщення сировини та продукції тваринного походження);

відсутність механізму проведення належної ідентифікації свиней в приватному секторі (власник не зацікавлений в ідентифікації, держава не має коштів для проведення ідентифікації та важелів впливу на власників тварин).

Таким чином, враховуючи динаміку розповсюдження захворювання впродовж 2014-2016 років та здатність вірусу АЧС за короткий проміжок часу поширюватися на значні території у **2017 році можна очікувати 100-110 випадків** захворювання, при цьому кожен 4-й випадок ймовірно буде в свиногосподарстві, в першу чергу, з низьким рівнем біозахисту. Прояв хвороби у 100 населених пунктах **призведе до витрат у сумі понад 40 млн грн** (з розрахунку 200 гол. свиней в населеному пункті, середня вага 80 кг та ціна 25 грн за 1 кг).

При цьому збитки значно зростуть, якщо АЧС буде виявлено у великих населених пунктах (районні центри) та регіонах з високою щільністю свиногополів'я.

Якщо тенденція до розповсюдження АЧС зберігатиметься протягом найближчих років, - втрати поголів'я до 2020 року перевищать 1,2 млн голів чи 4 млрд грн, а непрямі втрати зростуть на 5-7,5 млрд гривень.

Для врегулювання вищезазначеної проблеми розроблено проект Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення заходів із біологічної безпеки та збереження тваринництва".

2. Мета і шляхи її досягнення

Прийняття проекту Закону обумовлене необхідністю розробки та впровадження заходів для забезпечення біологічної безпеки та збереження тваринництва в Україні. Проект Закону забезпечить покращення епізоотичної ситуації на території України.

Крім того, реалізація Закону покращить інвестиційну привабливість України, підвищить конкурентоспроможність вітчизняної продукції тваринництва на зовнішніх ринках, сприятиме виведенню на зовнішні ринки української продукції.

3. Правові аспекти

У даній сфері правового регулювання діють Кодекс України про адміністративні правопорушення, Закони України «Про ветеринарну медицину», «Про мисливське господарство та полювання», «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів», «Про особисте селянське господарство», «Про фермерське господарство», «Про ідентифікацію та реєстрацію тварин», «Про охорону навколишнього природного середовища».

4. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація Закону не потребує додаткових фінансових витрат з державного та місцевих бюджетів України.

5. Позиція заінтересованих органів

Проект Закону потребує погодження з Міністерством охорони здоров'я України, Міністерством екології та природних ресурсів України, Міністерством фінансів України, Міністерством економічного розвитку і торгівлі України, Державною службою України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, Державною регуляторною службою України.

6. Регіональний аспект

Проект Закону не стосується розвитку адміністративно-територіальних одиниць.

6¹. Запобігання дискримінації

У проекті Закону відсутні положення, які містять ознаки дискримінації.

7. Запобігання корупції

У проекті Закону відсутні правила і процедури, які можуть містити ризики вчинення корупційних правопорушень.

8. Громадське обговорення

Проект Закону розміщено на офіційних веб-сайтах Міністерства аграрної політики та продовольства України - www.minagro.gov.ua та Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів - www.consumer.gov.ua відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності».

9. Позиція соціальних партнерів

Проект Закону не стосується соціально-трудової сфери.

10. Оцінка регуляторного впливу

Проект Закону є регуляторним актом та відповідає принципам державної регуляторної політики.

10¹. Вплив реалізації акта на ринок праці

Проект Закону не має впливу на ринок праці.

11. Прогноз результатів

Прийняття проекту Закону обумовлене необхідністю розробки та впровадження заходів для забезпечення біологічної безпеки та збереження тваринництва в Україні. Проект Закону забезпечить покращення епізоотичної ситуації на території України.

Крім того, реалізація Закону покращить інвестиційну привабливість України, підвищить конкурентоспроможність вітчизняної продукції тваринництва на зовнішніх ринках, сприятиме виведенню на зовнішні ринки української продукції.

**Заступник Міністра аграрної
політики та продовольства
України**

О. Ковальова

«___» _____ 20__ року